

Novinová zásilka - povolila Česká pošta, s. p., Odštěpný závod Praha č.j. Nov. 5400/95 ze dne 8. 8. 1995
Placeno převodem
Novinová zásilka
Adresa adresátu:

ZPRAVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

8/99
ročník 9

Dukelský průsmyk - odminování v bojích s nepřitelem

Dukelský bojště v říjnových dnech 1944 hřmělo palbou dělostřeleckých oddílů a pluků. Boje se presunuly na úzký pás území osbožovaného Československa.

Ceskoslovenské dělostřelectvo zaujalo postavení v oboru stran jediné silnice vedoucí z Polska Dukelským průsmykem a palbou podporovalo útoky pěších praporů doprovázených odtarasovacími skupinami ženistů. Postup přebytečný narážel nejenom na pevná, dívce vybudovaná postavení ve skalách, ale i na minovou pole, která byla zřízena na všechny vhodné přístupech a prostorách.

Prostor Dukelského průsmyku byl zamino-ván tisicemi min různé konstrukce a účelu. Miny byly položeny nejenom v místech vhodných pro palební postavení dělostřelectva, ale i v místech budování okopů a pozorovatelny. Miny byly za kéri, stromy a podél silnice. Člověk nemohl vstoupit na žádný kousek půdy bez nebezpečí, že šlápné na minu nebo zaprostoru o nástráň drát.

Příslušníci ženistického sborového praporu a ženijních praporů brigád byly rozděleni na desítky odtarasovacích skupin v sile 5-10 mužů, vedených důstojníky, převážně volynskými Čechy, a poddůstojníky, prováděli odminování v celém pásmu sboru. Větší část mužstva odtarasovacích skupin v této fázi bylo tvořilo volynští Česi. Bylo ti již zkoušení ženisti, kteří znali záložnosti výbušných zátarasů a dovedeli je odstraňovat i v přímém dotyku s nebezpečím.

Jednotlivé skupiny byly také vysílány napřet do Polska, aby prováděly odminování ploch a zabezpečily také bezpečnost vracejícího se civilního obyvatelstva.

12. října po zprávách, že v místech a okolo polské osady Zydronarové zahynuly ženy, které se pokousely sklidit okopaniny, byla vyslána odtarasovací skupina, vedená desátníkem Kuzanem, aby provedla průzkum a odminování ploch.

Desátník Kuzan se svou skupinou dorazil do Zydronarové v odpoledních hodinách. Po provedením průzkumu polí, kde v bromboristické leželži zabíjala žena, zahájil plnohodné odminování celého prostoru. Průzkum zjistil, že bromboristi jsou silně zaminovaní protipěchotními dřevěnými minami. Skupina v krátké době odstranila 227 PP min a umožnila tak občanům Zydronarové bezpečnou sklezení okopanin.

Odtarasovací práce konané v dotyku s nepřitelem a v noci byly nejen siložité, ale i velmi

nebezpečné. Na ženisty čekal nejen nepřítel v zemi, ale i na povrchu strážními, kteří střelili vlastní minovou polou.

15. října 1944 odtarasovací skupina v sile 10 mužů, vedená zkušeným důstojníkem podporučíkem Tomášem Jeláčkem prováděla průzkum a zřizování průchodů na předním okraji nepřátelské obrany. Mezi postavením průzkumné roty sboru a nepřátelskými zákopy byl zaminovalý prostor s těkoucím potůčkem. Průchody měly umožnit útok průzkumné roty v ranních hodinách.

Jednotka ženistů, rozdělená na malé skupiny o sile 2-3 mužů, zahájila v noci vlastní odminovaci práce. Na předním úseku se první vyzpížil vojín Pokuta a minovým bodcem prováděl terén a porost před sebou. Po krátké době narazil na první správnolové miny. Téměř neslyšně dal smluvný signál ženistovi, který se plížil za ním a rozšiřoval průchod na stanovenou síru. Příslušníci průzkumné roty s napětím sledovali práci odtarasovacích skupin ženistů, kteří se plížili po vyzpívajících v předpolí. Jejich činnost byla často přerušována při vyzpívání světlící z nepřátelského postavení.

Vojín Pokuta se konečně doplňl do potoka, který prováděl a odminoval a neořorezené

postupoval dále, stále blíže k nepříteli. Jen se stále více tačil k zemi. Podporučík Lelák,

který kontroloval činnost skupin, se doplňl k ženistovi, který rozšiřoval průchod a pokrýval plížením dále za vojincem Pokutou. Vtom až 4 metry před vojincem Pokutou se něco pochnulo a vzápětí tmu profila dávka samopalou, nepřátelského strážného, který - skryt za smrkem - střelil minovou polou. Dávka plně zasáhla vojina Pokutu a smrtelně jej zranila. Vzápětí byl přední okraj osvětlen nekolika světlicemi a ožil palbou nepřítel - samopalou a kušlem. Podporučík Jeláček pokračoval i v této situaci plížením ke zraněnému ženistovi. Tam zjistil, že jíž není pomocí, opatrně se otocil a rychle se plížil z ostřelovaného pásmu. Odvážně velitelé však nedala dálna možnost dosáhnout krytu, který skýval břeh potoka. Jedna z dlouhých dávek nepřátelského ležkého kušlem ho zasáhla do hlavy. Tak padl jeden z odvážných velitelů ženistů čtyř 2. ženijního praporu. Padl při pokusu zachránit raněného vojáka.

Útok však byl splněn. Průchody v nepřátelských minových polích byly zřízeny a umožnily ráno tisícpácku útok průzkumné roty. Jméno podporučíka Tomáše Jeláčka je na večerně časy vyrto v Dukelském památníku. *Miroslav Novák*

UPZORNĚNÍ!

Dne 4. a 11. listopadu bude promítán v české televizi na 2. kanálu pořad DUKLA - KREV A TRAUMA.

Spolupracovala na něm i mnozí volynští občané - účastníci bojů v Karpatech. Pořad trvá necelou hodinu. *Redakce*

Jestli . . .

Jestli moje tělo mladé skončí život v boji, neříkej nic, kamaraďe, drahá matce moji.

Až se bude po mně ptát jednou matka moje, poté jí, že syn se vráti, až se skončí boje.

Řekni, že jsem ještě v poli, později ať mám čeká.

Pravdu zmáli, pravda boli, té se matka leká.

Neříkej nic, kamaraďe, Tě prosí, v boji až mé tělo mladé do hrobu smrt zkosi

Neznámý autor - v poli 14. 10. 1944

UPOZORNĚNÍ

Volyňský historický sympózium se bude konat dne 30. listopadu 1999 od 11 hodin v malém sále hotelu Legie, Sokolská 33, Praha 2.

Téma: *Vztah volynských Čechů k Němcům.*

Koordinátor: Vl. Dufek

Absolventi matičních škol se sešli v Chomutově

Na nově zrestaurovaném a velmi krásném sále chomutovského divadla se 24. září t. r. sešli bývalí žáci soukromých škol České matice školské na Volyni - škol zdolbinovské, omeňálské a rovenské, aby společně vzpomnali na svá školní léta, na život na Volyni, na své učitele, na své rodice a přarodiče, kteří věnovali výchové svých dětí velkou pozornost. V západní části Volyně využívali přes padásek školních budov, z toho třináct soukromých škol s českým vyučovacím jazykem.

Jak konstatoval ve svém úvodním projevu předseda organizační komise Rostislav Hlaváček, žádná jiná česká menšina na světě nikdy neměla tolik soukromých škol jako volynští Češi. Žádná jiná česká menšina ve světě nevyslala ve dvou světových válkách tolik vojáků k boji za svobodu národa a suverenitu českého státu jako volynští Češi. Ten fakt zvyšuje výsledek celkové činnosti naší menšiny, která, i přes řadu nedostatků využívacích z ekonomických a někdy i politických důvodů a potíží se snažila věnovat tomuto cíli maximum. Radu zámerů se ji dříve plnit a spinat, avšak ne vždycky podařilo splnit všechny vytýčené cíle, zejména cíle dlouhodobého charakteru. V závěru svého stručného úvodu požádal přítomné, aby při návštěvě Volyně a zvláště

ZPRÁVY Z REGIONŮ

Region Litoměřice

Rovna nezapomněli navštívit tamější krajské vlastivědné muzeum, kde je možno zhlednout zajímavou a bohatou expozici Poláku, Rusů, Židů a zejména Ukrajinců. Jen česká expozice tu zatím není, ač naši parodiče, rodiče, ale i naše generace se nezapomenutelně zapalsi do dějin tohoto kraje. Každý z nás při návštěvě Rovna by mohl k obohacení připravované české expozice přispět nějakým exponátem. Muzeum je umístěno v budově bývalého ruského gymnázia, kde koncem minulého století přednášel profesor a peditel této školy Jaroslav Němc - syn Boženy Němcové - a působil u také další český profesor - filolog František Čechák. V současné době Česi, kteří se připravují na Volyni podivat na svá bývalá rodiště, jsou velmi vitanými hosty.

Chomutovského setkání se zúčastnil předseda Sdružení prof. MUDr. Vladimír Dufek s chotí. Ve svém vystoupení seznámil přítomné s činností naší organizace, která postupně realizuje své hlavní poslání: sepsání a vydání dějin naší městysniny. Vydány byly již dva díly a připravuje se třetí díl, který bude věnován reemigraci a usídlení vol. Čechů v osobožné vlasti. Při připravě dějin dochází zákonitě k výměně nařízení na tu či onu událost, dochází k tomu, že některá faktu jsou různě chápána a vykládána. Sdružení se však snáší, aby naše dějiny odpovídaly maximálně realitě skutečnosti, aby v nich byly zachyceny pravdivě všechny klidné, ale i záporné stránky života volyňských Čechů.

Marie Pánková - členka předsednické české obce legionářské, seznámila přítomné s připravovaným zákonem o finančním příspěvku bývalým zahraničním vojákkům a jejich ženám a podrobne informovala o jedné z největších akcí našich členů - finanční sbírce a odhalení památníku malinským obětem. Jak známo, pomník byl odhalen loni, letos byly provedeny další úpravy, a to zřízení přistupové cesty ke hřbitovu, oplocení hřbitova a zřízení parkoviace plochy před hřbitovem. Byla sjednána s místním zemědělským podnikem dohoda o běžné a soustavné péči o hřbitov včetně údržby a případné úpravy hrobů a náhrobků křížů, odstranování přerušující trávy atd.

Chomutovského setkání se zúčastnilo téměř 140 žáků a hostů. Po společném obědě výhrávala k tanči a poslechu hudba a přesně v 15 hodin nastalo poslední zvonění hofu domu - rozezněly se keramické zvončinky, které obdržel každý žák na památku tohoto setkání.

Vérme, že to nebylo zvoničky poslední, a že žáci této škol se sejdou opět, a to na rozhraní posledního roku druhého tisíciletí a nastupujícího prvního roku třetího tisíciletí...

Santorum Marie a spol.

PŘEDBĚŽNÉ OZNÁMENÍ

V regionu Brno se bude konat dne 29. dubna v roce 2000 celostátní setkání krajana. Blížší informace budou uváděny v dalších číslech Zpravodaje. Za výbor regionu Brno J. Kučera

JAROSLAV ČHODOBA - životní jubileum

Dne 21. 10. 1999 se jmenovaný dožil 80 let. Boratinský rodná se stal historickou osobností v dějinách volyňských Čechů. Byl dlouholetým prvním redaktorem Věrné Stráže, druhým předsedou Svazu Čechů z Volyně, předním bojovníkem za jejich úhradu do vlasti. Je stále aktivním publicistou, vynikajícím řečníkem s bujnýckými pruhy na velkých krajanských schůzích.

Přejeme mu dosavadní pracovní elán a pevné zdraví do dalších let a deseti let.

Je i pravidelným dopisovatelem našeho Zpravodaje a jednou příspěvky obsah časopisu velmi obohacuje.

Za ŠČVP Vlad. Dufek
Za region Rakovník Libuše Růžičková

V. Dufek a mimo jiné poukázal na občas se vyskytující názor, či spíš pomluvu, o jakémž zákolášení volyňských nováčků v tom právě počátečním stádiu bojuj. Zasvěcené informaci, kde se zakládá, či spíš nedostatečná situace projevila.

I když volyňští nováčci by rádi něco vyučeni a plně odborně a neptešitelně republiky tvrdě bojovali, nebyli robeni (strukně řečeno). Tuto skutečnost je třeba v tomto smyslu prezentovat vzdív, když na náskyne potřebuje obhájit právdu a objektivitu. To neznamená přečítání se ani sebevraždu.

Neobjevné hodnotným zapůsobením tankista Vladimíra Opočenský - jeden z průzimní skupiny tří tanků, který vylezl přesnou situaci v tom první den střetu s nepřítelem, osobně tvrdě zařízen. Jeden svedecví přímočíráckou VKD operací byl nedávno spolu s dalšími účastníky na místech bojů nařízeno a bude uvedeno v televizním vysílání v pásmu "Dukla, krev a myš".

O slovo se pak přihlásil kraljan Jiří Pancíř z Lovosic, aby seznámil krajaný s právě prodávanou publikací "Návraty", které je koordinátorem a vydavatelem. Velice věcná a přesvědčivá, stejně jako krásně objasněl v předmluvě své kruhy, informoval, proč pokládal za přiměřené vydat knihu tyto autentické dokumenty z období reemigrace volyňských Čechů do vlasti, období, které bylo pro nás stejně důležité, jako casto velmi obtížné a dramatické. Bylo těšit, že v té době prožily mnoha reemigracích mohly být podchyceny ve volyňském casopise "Věrná stráž" a zásluhou kraljana Pancíře, který obětoval mnoho svého času a proobčanského zaujetí tyto příspěvky z ročníku 1946-47 "Věrné stráže" vyplývaly a soustědily do knihy "Návraty", aby byly zachovány pro příští pokolení. Je to pozoruhodné dílo, které významně rozšiřuje a doplňuje historii volyňských Čechů.

Nakonec byl požádán o hodnotici slovo významný host - ředitel Okresního archivu JUDr. Moravec.

JUDr. Moravec ve svém projevu prohlásil, že s velkým zájmem vyslechl diskutující účastníky a byl i pošten, že mezi příležitost slyšet pravidly slova o tom, co se často přehlíželo, nedocílovával a zkresloval. Prohlásil, že o takové paměti má Okresní archiv eminentní zajem a vyjádřil náleživou výzvu všem, kteří mohou své paměti jakýmkoli způsobem archivovat, poskytnout, aby tak učinili v blesku vnoručí, že nebudou třeba například všechno zlepšovat, nebo upřesňovat, nebo takové paměti napsané tělo. Nesoucí se upracovanou rukou, ale s upřímným zájmem o pravidlivé sdělení, podávává celistvější obraz charakteru dané společnosti.

Tuto výzvu doktora Moravce předělal CV ŠČVP prof. MUDr. V. Dulek vysoko ohodnotil a poukázal na to, jak významně příležitost se našim krajancům naskytá, dokládat fakty účast volyňských Čechů v boji za osbožnou naši republiky od fašismu jako výraz pravého vlastenecky, aby toto memohlo byt tak často opomíjené.

Povisícnová volná zábava se rozpravidla až po obědě.

Na konci programu vedoucí regionu krajana Josef Kožák oznámil, kromě závěrečných slov, že na dobrovolných darech bude získáno přes 5.800 Kč.

Potěšující bylo také, že knihy volyňských autorů se s úspěchem prodávají.

Zapsala V. Suchopárová

Region Chomutov

OZNÁMENÍ

19. listopadu se koná setkání ŠČVP v Chomutově v Městském divadle v ul. Pěšina B. Němcové. Začátek je v 10 hodin, příspěvky na počestní 150 Kč. Srdečně zveme všechny zájemce!

Jiřina Kačerová

Severomoravský region

Nás Vašek má 70!

Jak jsem se dověděl, 14. listopadu 1999 se dožívá přední pracovník a organizátor našeho Sdružení, tajemník severomoravského regionu pan Václav Dubec 70ti let.

Milý Václave, přejeme Ti hodně pevného zdraví, veselé myšlenky a životního slázně a děkujeme Ti za všechno, co jsi pro vojenské krajané udělal, hlavně za organizaci krásných krajaných setkání.

Tví vědčí krajané z Moravy i z celé vlasti.
V. Samec a V. Dufek

Region Brno

V sále Klubu vojenské akademie v Brně se konalo setkání krajana a jejich přátel z regionu Brno. V pěkném a důstojném prostředí se nás tentokrát sešlo opravdu hodně. Přijali nás navštívit naši krajane ze Šumperku - 70 členů - našich členů bylo 47.

Naše setkání, bez velkého organizování, jsou tradičně velmi přátelské. Nechybí na nich "volynské koláče" a jiné dobriny - důkaz naší pohostinnosti. Tímto udržujeme pěkný zvyk našich rodiců, který máme ještě v živé paměti.

Problém začíná s poznáním krajana. Je radošnou novinou, že přibývají mladší členové, proto jsme na naši schůzku navrhli imjenovky pro snadnější orientaci a vzájemné poznávání.

Milým hostem našeho setkání byl autor 1. a 2. dílu "Dějin volyňských Čechů" a spoluautor velmi překnědilého dílu "Volynské Češi v prvním a druhém odboji" docent Jaroslav Vaculků.

Nás předseda J. Kučera nás seznámil s činností Sdružení. Přivítal hosty a nové členy Sdružení. Podal informaci o připravovaném programu České televize (2. program) "55 výročí Dukelské operace". Bude vysíláno 4. a 11. listopadu vždy ve 20 hod. Na načeránku tohoto programu se podíleli naši členové - přimě účastníci bojuj.

Dále nás seznámil s přípravou celostátního setkání krajana v Brně. Byl sesazen přípravný výbor, který vás bude o této akci podrobne informovat. Jíž nyní se na toto velké setkání připravujeme a těšíme se na Vás, přátelé - krajane.

Růžena Gössel

Region Karlovy Vary

Oznamujeme, že slavnostní výroční beseda se bude konat dne 27. 11. 1999 od 9 hod. v klubu důchodců ve Staré Role. Něco do tomby a k pohostinné vítáme. Předem děkujeme.

Za region Věra Pelcová

Svatováclavské posvícení

V obci Martinovce bylo posvíceno na sv. Václava. V Hrušvicích totiž stál kostel, který byl zasvěcen sv. Václavovi. Ten byl postaven ze sbírek občanů z okolních českých obcí katolického vyznání Martinovky, Hrušvice, Dembrovky, Špávka Velkého a Malého, Pohoří Dědkovic, Ces. Jánovka. Základní kámen s nápisem je ve sklepě pod kostelem a je na něm uvedeno, kde všechno na stavbu daroval peníze. Podle vyprávění mych rodiců a starých sourozenců se to pamatuji jak velký protízkos z dětí. Jezdila jsme na hobsolušky s rodicí na brýče nebo i péšky přes Tomášovský les. Když vzládly Poláci, byly tam stánky s různými suvenýry i dobrotanem, což bylo pro nás děti stejně radostné jako pro rodiče. Ti se tu scházeli se známými a hovořili s nimi o svém hospodaření a my děti jsme si užívaly dětských hadrovánk. Můj sváž Bača S. hrál na varhany, starší sestry zpívaly. Bylo to krásné sloučení spolejnosti a dětí.

Horský bylo, když přišel rok 1939 a všechno se hroutilo. Faru vyholila,

z kostela se nakonec stalo skladiště a všechno knemohou jsem uvěřit, co se tam stalo. Hruža - devastace - z toho, co naši otcové a dědové zbudovali jsou jen ruiny, když by tam ani nežili lidé ale jen černá zvěř. Zahradky roztrýty, stromy zničené, malem mi žalemu puklo srdečko nad vším, co jsem tam viděla a nemohu na to zapomenout. Proto jsem se rozhodla to napsat, snad se mi trochu uleví.

A dál autorka piše:

Pani redaktorku, vyberte, co se vám hodí, já každý časopis předtuž, doufám, že pochopíte, co prvně znamenal život na Martinovce. Bylo nás 11 sourozenců - velká rodina, já jsem byla nejmladší a proto tolík zádřívku a vzpomínání. Když jsem se v r. 1932, osm z mych sourozenců už spí svůj věčný sen.

Zásluhy L. Bačovská, Hlubočany 12, okr. Vyškov

Vzpomínky na život v beztržní společnosti.

Bliží se výročí v minulosti tolik oslavovaná Blíží fájnová socialistická revoluce", která měla zásadně změnit režim nejen v bývalém carském Rusku, ale na celé zeměkuli. Jak se tam život dalece změnil, nechá nám poví naše krajanka Anna Svobodová rez. Provozníková z Kazachstanu. Její předkovi odcesti z Čech jako exulantů v roce 1742. Pochopitelně, že z našich Čecháků, když jsou z Volyně a jejich český původ je trochu pochybný, jí jinak nekonečnou než na Ukrajinu. Málo se jich obdivuje tomu, že ta babička mluví česky a své děti také čestně naučila. Není to říč estina, ale copak malokrát slyšíme kolonie slova: kyl, lavor, majlízk, ešus a podobně. Přítom předkové těchto lidí nevytahli paty z domova do páteho koletu.

Toto jsou úryvky z jejího vyprávění:

"Cárské Rusko si nepamatuji, ale naši mi o něm vyprávěl, jak se měli dobré, a žádnou bidu nepoznali. Já jsem se narodila v českém vesničku Bohemce. Odtud se naši v roce 1940, za lepším chlebem, přestěhovali do Kazachstanu. Zde jsme byli přijati do kolchozu. Když vypukla válka, tak nám zadržené naturálky nevydali, ale dali nám za ně peníze. Ovšem za ty nebylo moc co koupit. Měli jsme velkou bidu. Byly jsme domučeni krášti, i když to byla třeba jen hříška obili. Jednou mě probudil mamincen plaky. Ptača se mi jí propláče, a ona mi plácí odpovíděla: 'Děti moje, já mám takový strach, že až dojedeš, budou z vás zloději.' Ubezpečovala jsem ji, že jak budeme mít co jist, určitě krášť nebude nedvouzení. Skutečně jsme to tak dodrželi.

Jednou jsme k nám doroslo, že v jednom sovsochově, vzdáleném asi 25 km, je možno nasbírat klásky.

Byle mi tehdy 13 a bratříčkovi 11 let, když nás tam maminka vypravila. Na cestu a pobyt tam nám dětem dala každému dvě nevelké placky z prosa. Nějak jsme tam dosli, ale byli jsme unavení a měly jsme hlad. Vše jsme snědli hned večer. Nočel nám poskytl dobré lidé. Brzy ráno jsme slyšeli sbírat klásky. Bráška ale neustále plakal, že chce domů. Nechal jsem ho a vráceli se s prázdnou a já s obavami, co řekne maminka. Jak jsme tak smutné, s prázdnými pytle křáceli, narazili jsme na sýpku. Pod sýpkou, která stála na nějakých sloupečcích, byla hříška obili. S radosí jsme ji odhráblí a ono se začalo sypat další zrní. Vzáli jsme si, co jsme mohli umět, já trochu více než bráška. Byla to perná cesta. Bratříček za chvíli začal nafíkat, že to má moc téžek. Odspala jsem tedy trochu do svěho a pokračovala jsem.

Nakonec jsem to musela nést všecko. Když jsme byli asi sedm kilometrů od domova, sily mi opustily. Poslaly jsme tedy brášku pro maminku. Maminka skutečně přispěla na pomoc. To čekání se mi ani moc dlouhé nezdalo. Domu jsme přišli sešené, ale velice šťastní. Ovšem o tom, co jsme přinesli, jsme nesměli ani muknout. Sousedka, která nás viděla, odcházel z pole s prázdnou, hned zjísovala, jestli nás maminka rádne vyplatala, že jsme nic nepřinesli. Maminka nás omlovala, že jsme malé děti.

Doneslo se k nám, že "tam gdě-to" je špatně vybrané brambořiště a dá se tam něco nasbírat. Ihned jsem tam vyrazila. Brambory byly nevelné, ale stěsti mi tam prálo. Na vedlejším poli seděla Zena, která stála na sečim stroji a hledala kvalitu setí, na mě zamávala. Když jsem na ni přišla, vzala mě na stroj a do kapese, které měly ženy na obléčení zvláště přišité, mi nasypala trochu obili. Poděkovala jsem ji, zmrzle Brambory jsem ji nebrala a s veselou smírou vyděšila a placky byly hned.

Do stálejší zaměstnání jsem chodila přesky 8 km. Každá z nás, pokud to jen trochu slo, jsme se smířily alespoň s tím, že zítra přinést. Cestou jsme se vroucené modlily, aby nás nikdo nechycil. Toho dne, když mi chodila do maminek ránou prosila: "Anižko, pro Boha ti prosím, dnes nici neber. Ja jsem měla moc osklívky." Šeněla pravidlu, když jsem měla domov, uviděla jsem, že tam stojí dva cizí lidé. Hned me začali šacovat. V kapse mi mašli hříšku, prázdnou žitou. Byl to zbytek od oběda. Jeden z toho začal delat větu. Druhý ho napomenul, že je to "cepucha" a já jsem z toho využila.

Krajanka dále vzpomíná, jak celá rodina předstělala tyfus. Jak jí také jíž chítel dát na prkno. Mamince se to pořád nezdalo a získovala ji tep. Ten byl sice slaboušký, ale ona se z toho přece jen dostala. Měla příležitost zvýšit si vzdělání, ale otec jí to rozmluvil. Prosil, aby ještě počkala o pomohla žít mladší sourozence. Jako dělnice na stavbě měla nárok 800 gramů chleba.

Pani Arna Svobodová je velice šťastná, že je konečně doma. Je trochu zahrádká, že nedostává žádný důchod, i když celý život držela na stavbách. Vždycky zdůrazňuje, že jedině vira v Bohu ji pomáhala a pomáhá.

Pode výpravně zpracoval Václav Kytl

Hašek na Volyni

Významný český humorista a satirik Jaroslav Hašek bojoval v průběhu první světové války nejakej čas na Volyni. Píše o tom v několika svých humoristických povídkačkách, které byly zveřejněny v kyjevském týdeníku Česchoslovák a zmíňuje se o tom i v Velké sovětské encyklopédii, která uvádí, že přesel do ruského zajetí u vesnice Chorupaná. Tato ukrajinská vesnice, narodil od fády jiných na Ukrajině, si tento název zachovala dodnes. Leží mezi Dubnem a bývalou českou vesnicí Podhájce.

Právě v Podhájci v roce 1915 byl Hašek, což rakušký voják, ubývavý se svou jednotkou a to v rodině krajana Pokorného. Koncem paděsátých let o tom častošovým úseku Haškova života pojednal týdeník obrana lidu. Rakouská armáda opustila Volyn' po velkém brusilovově ofenzívě, ale to Hašek už byl u rukou zajetí.

Konec května nebo začátkem června 1915 byla naša vlastní delegace volyňských Čechů právě vyzvána a nabízena do obnovovaného Československého ústavu zahraničního v Praze. Panující se, že delegaci vedl bývalý předseda České matice školské na Volyni Vladimír Messer, byl v ní také redaktori J. Fejtík a J. Rejsek, předseda Sdružení české mládeže J. Možík a další volyňští češi v uniformách svobodovců, na jejichž jména si již nepamatujeme. Delegaci byl tak vyznamenán a aktivní přítel Jindřich Dušek z Libusu v Praze a já, jakožto Volyňský pověřený vedením agendy nové vzniklého Volyňského výboru se sídlem v Libusu v Prahy (v bytě J. Duška). Delegaci přivítal známý volyňský menšinový pracovník rodák z Hlinska, novinář a redaktor Česchoslovánských Sviňovských. Obnovoval činnost ČUZ (před válkou byl jeho místopředsedou) a připravoval se k převzetí funkce jejího předsedy, kterou pak vykonával několik let. V běsedi, která trvala tři a možná i více hodin, se hovořilo o reemigraci vol. Čechů a možnosti ČUZ podporit a uskutečnit co nejdříve předsílení menšiny do osvobozené ČSR.

Venceslav Sviňovský v drůbežném rozhovoru si vzpomněl na Jaroslava Haška. Uvedl, že ho zlín ještě z Prahy (Sviňovský byl nějakou dobu redaktorem časopisu Čas, jehož významným mlávčím byl T. G. Masaryk), znal jeho britského představitele a historisty, Jaroslava Haška vstoupil do čsl. legií v Kyjevě roku 1916. Když redaktor Česchoslovánu V. Sviňovský zjistil,

že Hašek je v legiích a navíc v Kyjevě, nabídl mu spolupráci a později ho zaměstnal jako redaktora. Jeho humoristické povídky pak značně zlepšily krajanský týdeník a byly oblíbeny i v radách rozšířující se legie.

V průběhu svého působení v Českoslovanském nabídl Hašek Svhovskému, že napiše pokračování svého Švejka. Skutečně zakrátko napsal další díl nazvaný Švejk v zajetí. Ten poté vyšel ve Svhovském nakladatelství v Kyjevě.

Dále nám Svhovský vyprávěl, jak od Haška koupil právo na poválečné vydávání Švejka. Je známo, že Hašek, jako nenaprovátilný bohem, trpěl stále velkým nedostatkem peněz a tak jednoho dne nabídl Svhovskému práva nad dramatizací Švejka. Svhovský, který dovedl ocenit kvalitu tohoto díla, práva také koupil. A pak došlo i k tomu, že, jak zdůraznil Hašek, Švejk se pro svoji jedinečnost a literární kvalitu bude v budoucnu určitě filmovat, Svhovský tedy koupil i práva na filmování. Zkrátka - Svhovský měl kupena všechna práva na zveřejňování Švejka v jakékoli písemné či jiné podobě.

Válka pokračovala. Československo vycházel s určitými přestávkami, zavíněnými válečnými událostmi a na konec byl zastaven. Svhovský se stal na nějaký čas vyslancem nové vzniklého státu - Československé republiky u ukrajinské vlády a když ta padla, vrácel se s legiemi, řadou městic, přes Sibiř do osvobozené vlasti.

Po návratu do Prahy měl starosti existenční, rodinné a na Haška a jeho Švejku zapomněl. Až jednou...

To se prošlo po Praze a seznamovalo se ve výložích různých knihkupectví s knižními novinkami. A ejhle - za výlohou objevil zbrusu nově vydaný Osudův dobrojáru vojáka Švejka!

Po zjištění adresy nemyl se překvapil Haška důraznou otázkou jak to, že Švejk, na jehož vydávání má všechna práva, vyšel u jiného nakladatele? Vzdýl on, Hašek, mu jí v Kyjevě všechna práva prodal!

A Svhovský daleko ve svém vyprávění pokračoval: "Hašek se na mně podíval takovým teměř dětský nevinným pohledem, minul se usmál a říkal: 'Ale pane redaktore, snad tenkrát v Kyjevě, když jste o mne kupoval všechna práva, snad jste to tenkrát nemyslil vůbec?"

Tím pro Svhovského, který proběhem války a anabáze přes Sibiř přišel o mnoho písemností i o práva na vydávání Švejka, na jeho dramatizaci a zfilmování - končily všechny možnosti ujmout se svých práv a publikovat nejznámější český humoristický román o dobrém vojáku Švejkovi.

Rostislav Hlaváček

NAŠI JUBILANTI ...

Region Teplice

Dianmantové svatba

Před šedesáti lety, dne 18. 10. 1939 Marie Menzlová a Antonín Kráusná uzavřeli sňatek v pravoslavném chrámu na Volyni. Bylo to za války a to ve velmi těžké době, ale že se měli rádi, tak všechny těžkosti sndz překonali. Narodil se jim syn Jiří a začátkem roku 1944 Tonik narukoval do čs. arm. sboru. Mařenka zůstala na všechno samá a trvalo to 3 roky než mohla odjet za manželem do ČSR. V Čechách se jim narodil druhý syn Toníček a žijí stále ve Věstnici v kruhu svých synů, snach, vnoučat a pravnoučat.

Mařenka a Toníček, všichni členové regionu Teplice vám přejde hodně zdraví a abyste se ještě dlouho těšili se svými vnoučaty a pravnoučaty!

Marek V. Bižoušk

Důležité upozornění! Jelikož se množí dotazy dárčů na název a číslo konta Sdružení, rozhodli jsme se, že tento údaj budeme uvádět v každém čísle Zpravodaje. Název konta: Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Praha. Číslo konta: 00000-1937591369/0800. Čs spořitelna a.s. - Melantrichova 5, Praha 1. Dary můžete poslat i na adresu hospodářky Sdružení: Marie Nedasová, Svídnická 509, 180 100 Praha 8. Prosíme čtenáře, aby nás neupomnáli o zveřejňování dárky - dary můžeme uveřejnit teprve po obdržení účetního dokladu!! Krajane! Neposlejte v žádném případě peněžní dary na adresu redaktorky! Díky za pochopení.

Záležitosti týkající se evidence členů - změny adres, přihlášky nových členů - ukončení členství a veškeré dotazy toho se týkající zasílejte na adresu:

prof. MUDr. Vladimír Dufek, Na Hřebenkách 20, 150 00 Praha 5

Region Nymburk

Dne 12. 11. oslaví své 55. narozeniny Vasil Onofrienko z Maliny bytem Milovice. Mnoho zdraví a spokojnosti do dalších let za celou rodinu netef Julie přeje

Region Šumperk

Blahopřejeme našim členům

Ajgi Vladimír, nar. 15. 10. 1943 bytem Rapotín, Blízkov Zdenka, 8. 10. 1936, Vítkovice, František Evžen, 5. 10. 1937, Rapotín, Giancesk Miroslav, 14. 10. 1928, Nový Malín, Jindřich Slávěta, 2. 10. 1944, Velké Losiny, Koutecký Josef, 4. 10. 1920, Velké Losiny, Kyselová Zofie, 10. 10. 1908, Rapotín, Maziňák František, 5. 10. 1925, Rapotín, Michálek Václav, 6. 10. 1943, Vítkovice, Míša Jaroslav, 10. 10. 1949, Vítkovice, Marešek Ljuba, 26. 10. 1943, Rapotín, Novotný Vladimír, 22. 10. 1923, Velké Losiny, Re Leontin, 26. 10. 1927, Velké Losiny, Simček Josef, 24. 10. 1937, Šumperk, Václav Josef, 23. 10. 1921, Libina, Bobláková Helena, 30. 11. 1925, Litovel, Fric Václav, 20. 11. 1929, Vítkovice, Hajná Emile, 23. 11. 1913, Šumperk, Kleťovský Marie, 12. 11. 1929, Libina, Míša Miroslav, 6. 11. 1925, Vítkovice, Minářek Josef, 17. 11. 1928, Šumperk, Minářková Antonie, 17. 11. 1921, Nový Malín, Přigová Jirina, 26. 11. 1953, Velké Losiny, Rybáková Slávěta, 5. 11. 1922, Šumperk, Šedomek Jaroslav, 29. 11. 1937, Šumperk, Spolcov Vladimír, 21. 11. 1929, Šumperk, Sulcůvka Slávka, 30. 11. 1925, Zábřeh, Togrod Evženie, 24. 11. 1933, Šumperk, Zahrádková Libuse, 14. 11. 1913, Libina, Cinegróv Anna, 11. 12. 1922, Libina, Fořtová Věra, 26. 12. 1919, Šumperk, Hudečková Jirina, 17. 12. 1947, Velké Losiny, Končická Františka, 4. 12. 1917, Rapotín, Nájmanová Olga, 2. 12. 1926, Rapotín, Rejková Marie, 24. 12. 1920, Velké Losiny, Voříšková Anna, 10. 12. 1919, Rapotín. Hodně zdraví do dalších let za region Šumperk

přeje Alice Bílková.

Region Chomutov

K životnímu jubileu našemu předsedovi celostátního výboru SCV panu prof. MUDr. Vladimíru Dufkovi, CSc., kterého se dožívá dne 13. 11. 99, přejde hodně zdraví, štěstí a neutuchající elán do dalšího práce ve prospěch SCV.

Za region Chomutov vedoucí Jirina Kačerová, Alexandru Hlousek a Ludmilu Raserovou.

Ze srdce se k přání připojuje i redakce

21. 07. oslavila 85. narozeniny jedna z prvních členek našeho regionu při. Heleně Pabińská, mimo nar. Bojbrouk - Bělouško, bytem v penzionu v Chomutově. 13. 11. 99 se dožívá životního jubilea 80 let člena našeho regionu, reg. bývalý podplukovník východní armády, předseda základní organizace SCV v Chomutově z prof. Kalcovský z Mirohošťe na Volyni, bytem v Chomutově.

15. 11. se dožije 80 let člena našeho regionu při Marie Oborská z Volkova na Volyni, bytem v Chránění v Chodovu. Všem jubilantům do dalších let přejeme hodně zdraví, štěstí a spokojenosti za reg. Chomutov

Jirina Kačerová a A. Hlousek

Region Mohelnice

V našem regione se dožívají jubilea tito krajané: Věra Kočková z Úsova, 15. 11. - 81 let, Vladimír Záhrádka z Mohelnice, 15. 11. - 81 let, Libuše Machovská z Mohelnice, 26. 11. - 65 let, Emílie Nečesaná z Líšnice, 27. 11. - 75 let, Anna Dvořáková z Úsova, 16. 12. - 83 let, Libuše Kočevolová z Libivé, 19. 12. - 55 let. Zdraví a štěstí do dalších let za region Mohelnického

Emílie Nečesaná

přeje

NAŠE RADY OPUSTILI...

Region Praha

19. 7. 99 zemřel ve svých nedožitých 90 letech p. Petr Voráček. S úctou budeme na toho našeho nejstaršího člena vzpomínat.

Za region T. Malinská

Severomoravský region SCVP

oznámuje smutnou zprávu, že dne 28. září zemřela po dlouhé, těžké nemoci ve věku nedožitých 92 let naše krajanka pi Emílie Štrámková ze Mstětína na Volyni nyní bytem v Butovicích. Všem pozůstatkým vydíráme tímto upřímnou soustrast. Výbor SCVP regionu

Region Mohelnice

Dne 3. září odesel na věčnost náš můj člen p. Václav Mastný ve věku 67 let, rodák z Omelan. O své rodné vesniči složil a vydal nádhernou brožuru z dějin celé vesnice. Míly Václav, budeme na Tebe s láskou vzpomínat. Upřímnou soustrast pozůstatkým za region projeveje

Emilie Jarmanová

Region Karlovy Vary

S hububkým záležem oznamujeme, že nás ve svých 83 nedožitých letech opustila naše milovaná maminka, babička a prababička pi Františka. Vavryčuková rož. Nováčková z Líšně-Svříků na Volyni, bytem v K. Varech, Staré Rolí. Naše maminka neměla lehký život, za druhé svět. války ji Němci odvezli manžela do koncentrač. tábora a později jí banderovci vypálili dům. Pak dostala do Německa i p. Vavryčukovou se dvěma dětmi. S rodinou se setkala až po válce s pomocí Cerveného kříže. V r. 46 reemigrovala do ČSR. Po úmrtí manžela a několikrát stěhování žila společně v rodině syna až do smrti. Nikdy na ní nezaznamenala syna a dcera s rodinami.

Upřímnou soustrast pozůstatkým projevuje členové SCVP reg. K. Vary

Véra Pelcová

Region Uničov

V r. 1998 11. 4. opustil naše rady ve věku 89 let náš kraján a spolubojovník, příslušník zahraniční armády v SSSR i Emil Danda z Ujezdu u Uničova, rodák z Hlinska. Dne 30. 7. 1998 zemřel p. Jaroslav Krupka ve věku 87 let, příslušník zahraniční armády, bytem Rybníček u Uničova, rodák z Lipjan.

Dne 7. 9. 98 zemřela pi Antonie Reblová ve věku 70 let, bytem Ujezd u Uničova, rodák z Lipjan. Upřímnou soustrast rodinám pozůstatkým projevují krajané.

Vlad. Romanenko

DARY došlé na konto

SDRUŽENÍ - září 1999

Václav Kytl, Mašťov - 300 Kč, Josef Krutek, Žďár - 50 Kč. Region Chomutov: Věra Ježková, Mikulášovice - 100 Kč. Region Praha: Helena Prokešová, Praha - 100 Kč. Karel Č. 24. 9. 1999 na setkání v Chomutově bylo vybráno na tiskový fond 5.823 Kč.

Všem dárčům moc a moc děkujem!

POZOR - DŮLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ!

Sdílejeme všem krajánům, že bylo změněno číslo našeho bankovního konta.

NOVÉ ČÍSLO KONTA: SCVP Praha

č. 000000-1937591369/0800

Ceská spořitelna a.s.

Melantrichova 5, Praha 1

Nez budou vydány nové složenky s novým číslem účtu, lze použít ještě nynější složenky, zatím platí obě čísla.

M. Nečesaná

Důležité upozornění! Jelikož se množí dotazy dárčů na název a číslo konta Sdružení, rozhodli jsme se, že tento údaj budeme uvádět v každém čísle Zpravodaje. Název konta: Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Praha. Číslo konta: 00000-1937591369/0800. Čs spořitelna a.s. - Melantrichova 5, Praha 10, 150 00 Praha 5

Tíž Zpravodaj - Vydává Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel pro potřeby svých členů. Za obsahovou náplň článků odpovídají jejich autoři. Vychází jako občanský. Šéfredaktor: Věra Latzelová. Číslo konta: 00000-1937591369/0800. Čs spořitelna a.s. - Melantrichova 5, Praha 10. Číslo konta: 00000-1937591369/0800

Záležitosti týkající se evidence členů - změny adres, přihlášky nových členů - ukončení členství a veškeré dotazy toho se týkající zasílejte na adresu: prof. MUDr. Vladimír Dufek, Na Hřebenkách 20, 150 00 Praha 5

Tiskne NEOSET Praha 2, Neklanova 17.